

ΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

με τη ματιά της Εθνικής Τράπεζας

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

1^ο τρίμηνο 2023

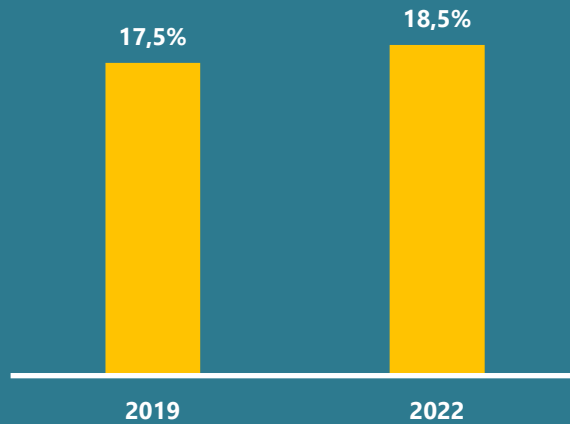

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης

Με ναυαρχίδα τα νησιά, η Ελλάδα ξεπερνά τους ανταγωνιστές και ετοιμάζεται για ένα ισχυρό 2023

Η αύξηση του μεριδίου της Ελλάδας στην αγορά της Μεσογείου ...

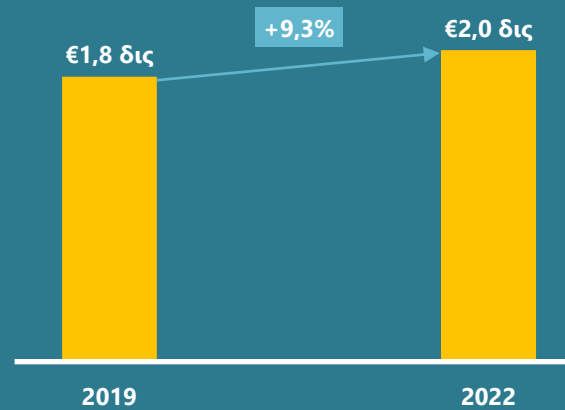
μερίδιο της Ελλάδας στις διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχεία της Μεσογείου για το φθινόπωρο

Το **Ηνωμένο Βασίλειο** ξεχωρίζει θετικά όσον αφορά τις αφίξεις ξένων τουριστών στην Ελλάδα (με μερίδιο 17% το 2022 από 11% το 2019)

... αποτυπώνεται σε υψηλές πωλήσεις και κερδοφορία των ξενοδοχείων...

πωλήσεις φθινοπώρου (σταθερές τιμές 2019)

Τα **ξενοδοχεία των νησιών** ξεχωρίζουν για την δυναμική τους επίδοση (+13% σε σταθερές τιμές, το 2022 έναντι 2019)

... ενώ τα πρώτα σημάδια για το 2023 είναι εξαιρετικά ενθαρρυντικά

δείκτης διαδικτυακών αναζητήσεων (χειμώνας 2020=100)

Αυξημένη είναι διεθνώς η **διάθεση για ταξίδια** (άνοδος της τάξης του 6%-16% το 2023 έναντι 2022)

Ως φθινόπωρο ορίζεται η περίοδος Σεπτέμβριος – Νοέμβριος, και ως χειμώνας η περίοδος Δεκέμβριος – Φεβρουάριος

Πηγές: Eurostat, BoG, Elstat, ETC, Sojern, Εκτιμήσεις ETE

Σύνοψη

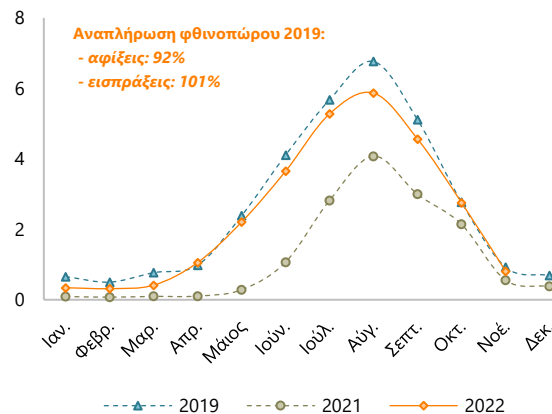
- ▶ **Οι τουριστικές εισπράξεις ανέβασαν ταχύτητα το φθινόπωρο του 2022**, με αναπλήρωση της τάξης του 90% του 2019 τόσο σε αφίξεις όσο και σε αποπληθωρισμένες εισπράξεις. Ιδιαίτερα ευνοημένα από τη δυναμική αυτή ήταν τα **ελληνικά ξενοδοχεία, σημειώνοντας πωλήσεις 24% υψηλότερες έναντι του φθινοπώρου 2019 (+9% σε σταθερές τιμές)**, με τους ξένους τουρίστες να αποτελούν την αιχμή του δόρατος. Συγκεκριμένα, ο ξενοδοχειακός κλάδος στην Ελλάδα βελτίωσε μια σειρά δεικτών του:
 - Αύξησε **το μερίδιο του στην εγχώρια τουριστική πίτα**, καθώς από τους ξένους τουρίστες που επισκέφθηκαν την Ελλάδα το 60% έμεινε σε ξενοδοχεία (έναντι 57% το 2019).
 - Ανέβασε τις **πωλήσεις ανά διανυκτέρευση** κατά 27% έναντι του 2019, αντανακλώντας σε μεγάλο βαθμό βελτίωση τόσο του εύρους όσο και της ποιότητας των υπηρεσιών. Η επίδοση αυτή εξασφάλισε **υγιή περιθώρια κέρδους**, με τη λειτουργική κερδοφορία να εκτιμάται ότι ενισχύθηκε κατά μέσο όρο σε ένα ευρώ της τάξης του 20-35% σε σχέση με το 2019.
 - Ενίσχυσε **το μερίδιο της Ελλάδας στις διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχεία της Μεσόγειο** (κατά 1 ποσοστιαία μονάδα), επιτυγχάνοντας παράλληλα μεγαλύτερη άνοδο στα έσοδα ανά διανυκτέρευση.
- ▶ Εστιάζοντας στις επιδόσεις ανά προέλευση και προορισμό διαπιστώνουμε ότι:
 - **Αυξημένη συγκέντρωση παρατηρείται στις 4 βασικές αγορές** (Γερμανία, Ην. Βασίλειο, Γαλλία & Η.Π.Α.), οι οποίες ανέβασαν τη συνεισφορά τους στις αφίξεις κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες και στις εισπράξεις κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες (λόγω σχετικής πτώσης της δαπάνης ανά άφιξη). Αιχμή του δόρατος αποτέλεσε το Ηνωμένο Βασίλειο, με αφίξεις 43% υψηλότερες του 2019.
 - **Τα νησιά διατηρούν την κυριαρχία τους**, με πωλήσεις 13% υψηλότερες του 2019 (σε σταθερές τιμές), ενώ οι αναιμικές οδικές αφίξεις κράτησαν σε χαμηλότερα επίπεδα τους ηπειρωτικούς προορισμούς (-5% σε σταθερές τιμές, έναντι φθινοπώρου 2019).
- ▶ **Θετικές κρίνονται οι προοπτικές για το 2023** βάσει των πρόδρομων δεικτών, οι οποίοι αποτυπώνουν σταδιακή βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης και αυξημένη διάθεση για ταξίδια διεθνώς (παρά τη συσταλτική επίδραση του πληθωρισμού στο διαθέσιμο εισόδημα). Σε αυτό το περιβάλλον, η Ελλάδα κατακτάει υψηλές θέσεις στην προσέλκυση του τουριστικού ενδιαφέροντος, με τις πρώιμες κρατήσεις (early bookings) να εμφανίζονται υψηλότερες κατά 70% σε σχέση με το 2022, ενώ 11% υψηλότερα κινούνται οι προγραμματισμένες αεροπορικές θέσεις για τις πρώτες εβδομάδες Μαρτίου, αποτελώντας σηματοδότη επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου. Με την επιφύλαξη της αβεβαιότητας που δημιουργεί η γεωπολιτική κατάσταση και η επιβάρυνση των ελληνικών ξενοδοχείων από υψηλό ενεργειακό κόστος και ελλείψεις εργατικού δυναμικού, η φετινή τουριστική περίοδος ξεκινάει νωρίς και φαίνεται να έχει τα εχέγγυα να ξεπεράσει το ομολογουμένως δυνατό 2022.

► Ενισχυμένη ήταν η εικόνα ανάκαμψης του ελληνικού τουρισμού κατά τη φθινοπωρινή περίοδο^[1], με τις διεθνείς αφίξεις^[2] να ανεβάζουν ταχύτητα επιτυγχάνοντας αναπλήρωση 92% έναντι του 2019 (από 89% το καλοκαίρι). Βασικός πυλώνας στήριξης ήταν οι αεροπορικές αφίξεις (108% του 2019, έναντι 100% το καλοκαίρι), ενώ επιβράδυνση σημείωσαν οι ήδη αδύναμες οδικές αφίξεις (-37% έναντι του 2019). Αντίστοιχα, οι δαπάνες ανά άφιξη υπερέβησαν κατά 10% το επίπεδο του 2019 (μένοντας ουσιαστικά σταθερές σε αποπληθωρισμένους όρους), με αποτέλεσμα οι τουριστικές εισπράξεις^[2] να υπερβαίνουν κατά 1,2% την επίδοση του 2019 (αναπλήρωση της τάξης του 90% σε αποπληθωρισμένους όρους).

► Περνώντας στο συνολικό αποτύπωμα του τουρισμού για το 2022, εμφανίζεται οριακά χαμηλότερο του 2019 (αναπλήρωση της τάξης του 90% σε αφίξεις και αποπληθωρισμένες εισπράξεις). Σημειώνεται ότι η πορεία αναπλήρωσης δεν ήταν ομοιόμορφη μέσα στη χρονιά, αλλά σημείωνε συνεχή βελτίωση, από 67% κατά μέσο όρο τους χειμερινούς μήνες, σε 89% την άνοιξη και το καλοκαίρι και καταλήγοντας σε 92% το φθινόπωρο. Αν και το καλοκαίρι συνεχίζει να καλύπτει 53% των αφίξεων (όπως και το 2019), το ενισχυμένο φθινόπωρο και κυρίως ο εκρηκτικά υψηλός Οκτώβριος (έφτασε το 60% του Σεπτεμβρίου το 2022, από 54% το 2019), δημιουργούν προσδοκίες για μείωση εποχικότητας στο μέλλον.

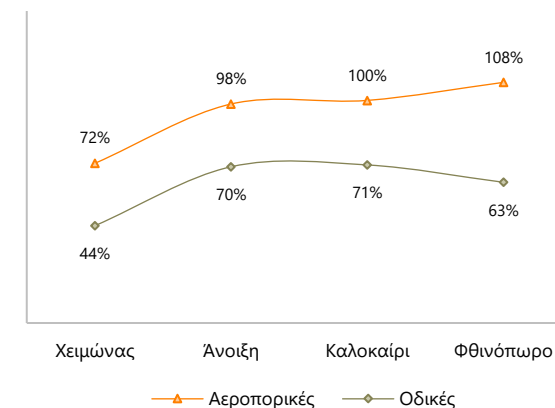
Διεθνείς αφίξεις

σε εκ. επιβάτες

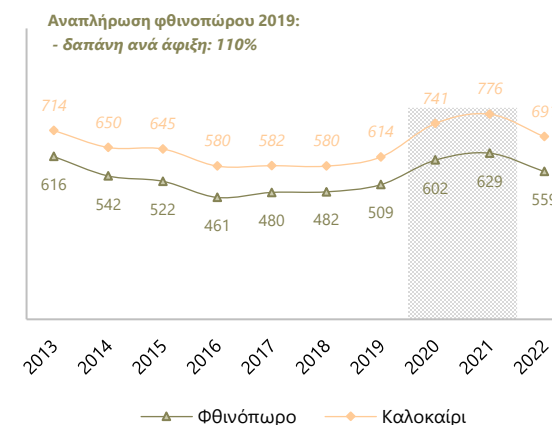
Διεθνείς αφίξεις 2022

% αναπλήρωσης έναντι 2019

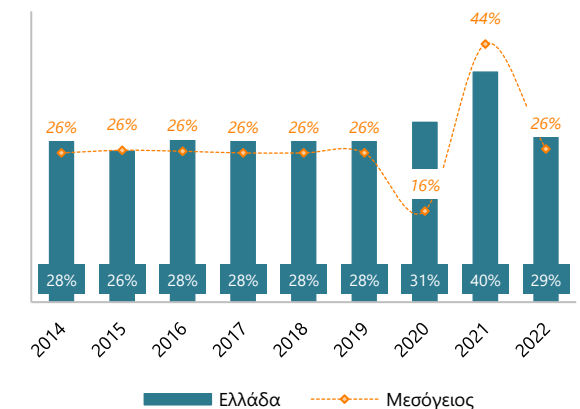
Δαπάνη ανά άφιξη

€/ άφιξη

Εποχικότητα αφίξεων

% αφίξεων της φθινοπωρινής περιόδου στο 12μηνο

[1] Ως φθινόπωρο ορίζεται η περίοδος Σεπτέμβριος-Νοέμβριος, και ως καλοκαίρι η περίοδος Ιούνιος-Αύγουστος

[2] Τα στοιχεία εισπράξεων και αφίξεων αφορούν τον εκτός κρουαζιέρας τουρισμό

Πηγές: ΤτΕ, ΥΠΑ, ΙΝΣΕΤΕ – Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

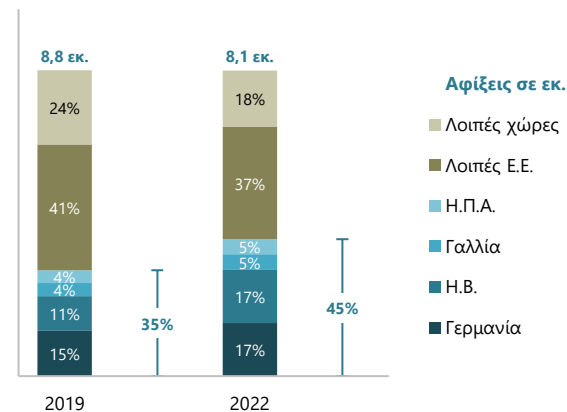
► Εστιάζοντας στις επιδόσεις του φθινοπώρου ανά χώρα προέλευσης τουριστών, διαπιστώνουμε αυξημένη συνεισφορά στις αφίξεις από τις 4 βασικές αγορές (45% το 2022, έναντι 35% το 2019). Ειδικότερα:

- Η αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου αναδείχθηκε ως η πιο δυναμική, με επιταχυνόμενη αύξηση των αφίξεων το φθινόπωρο (+43% από το 2019, έναντι +23% το καλοκαίρι), με αποτέλεσμα να καλύπτει το 17% των αφίξεων εξωτερικού (από 11% το 2019).
- Οι αγορές Γερμανίας, Γαλλίας και Η.Π.Α. σημείωσαν επίσης υψηλές επιδόσεις (της τάξης του 7-13% υψηλότερα από το φθινόπωρο του 2019), με τις Η.Π.Α. μάλιστα να επιταχύνουν έναντι της καλοκαιρινής περιόδου.
- Οι υπόλοιπες αγορές παρουσιάζουν αναίμικη εικόνα, καθώς παραμένουν σε επίπεδα χαμηλότερα του 2019 σε όρους αφίξεων (με αναπλήρωση της τάξης του 78% κατά μέσο όρο).

► Σε όρους εισπράξεων η συνεισφορά των 4 βασικών αγορών αυξήθηκε σε μικρότερο βαθμό (+5 ποσοστιαίες μονάδες από το 2019, έναντι +10 ποσοστιαίες μονάδες σε όρους αφίξεων). Σε αυτό συνέβαλε η σχετικά χαμηλή δαπάνη ανά άφιξη των χωρών αυτών (-5% έναντι 2019), αποτυπώνοντας μειωμένη διάρκεια παραμονής ή/και μειωμένη ημερήσια δαπάνη.

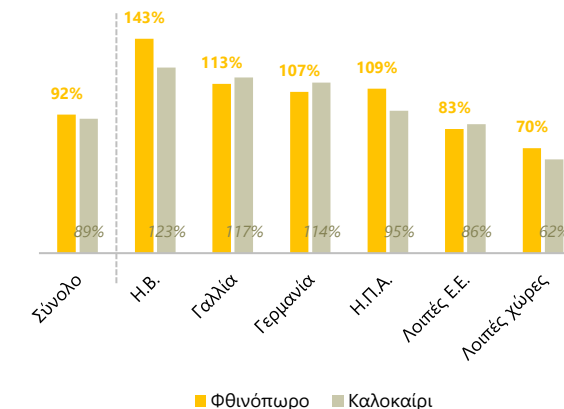
Αφίξεις ξένων τουριστών

φθινοπωρινή περίοδος

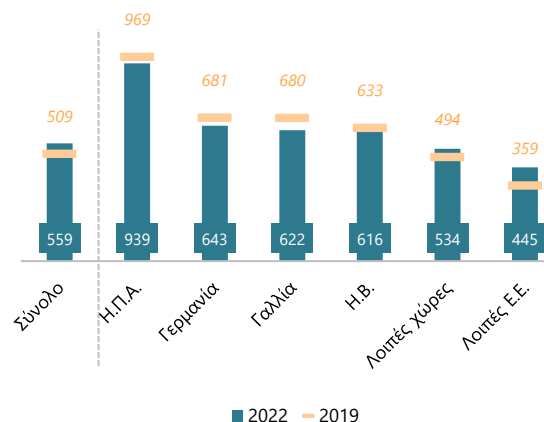
Αφίξεις ξένων τουριστών 2022

ποσοστό αναπλήρωσης έναντι 2019

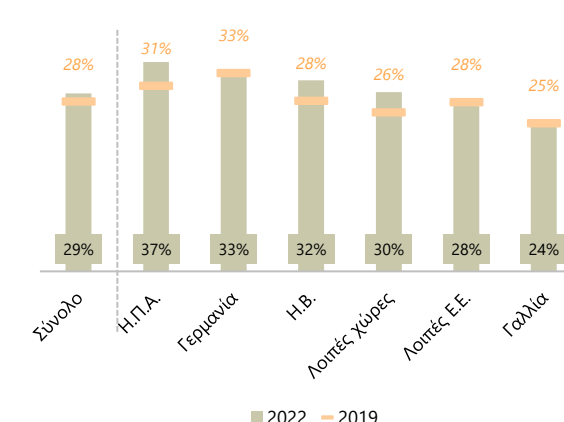
Δαπάνη ανά άφιξη

ποσά σε € / άφιξη για το φθινόπωρο

Εποχικότητα αφίξεων ξένων τουριστών

μερίδιο αφίξεων της φθινοπωρινής περιόδου στο 12μηνο

Οι πωλήσεις ξενοδοχείων ξεπέρασαν το 2019 σε πραγματικούς όρους...

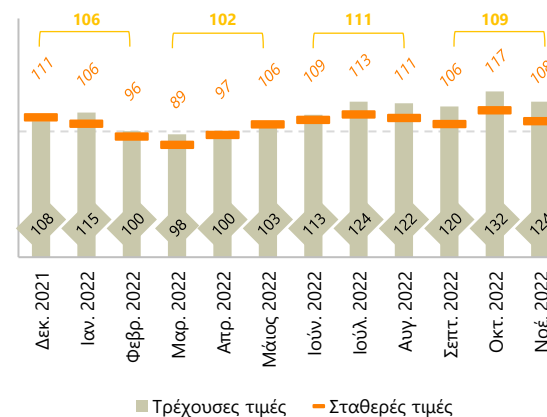
► Η δυναμική πορεία των φθινοπωρινών αφίξεων ενίσχυσε τις πωλήσεις των ξενοδοχείων, οι οποίες ξεπέρασαν τα επίπεδα του 2019 κατά 24% (ή 9% σε σταθερές τιμές). Σε αυτή την πορεία συνέβαλαν οι παρακάτω παράμετροι:

- Η αναπλήρωση διανυκτερεύσεων έναντι του 2019 ήταν ισχυρή (της τάξης του 97%), με τον Οκτώβρη να ξεχωρίζει θετικά (+17% έναντι 2019) και να δρα ευεργετικά για την απασχόληση του κλάδου. Με την επίδοση αυτή τα ελληνικά ξενοδοχεία αύξησαν το μερίδιό τους όσον αφορά τη διαμονή τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα (60% των ξένων τουριστών έμειναν σε ξενοδοχεία, έναντι 57% το 2019). Σημειώνεται ότι οι ξένοι τουρίστες αποτελούν το βασικό πυλώνα ζήτησης κατά τη φθινοπωρινή περίοδο (87% των συνολικών διανυκτερεύσεων) εν μέρει λόγω υπερδιπλάσιας διάρκειας παραμονής έναντι των Ελλήνων.
- Οι πωλήσεις ανά διανυκτέρευση ήταν 27% υψηλότερες έναντι του 2019, αντανακλώντας σε μεγάλο βαθμό βελτίωση τόσο του εύρους όσο και της ποιότητας των υπηρεσιών, εξασφαλίζοντας έτσι υγιή περιθώρια κέρδους στον κλάδο^[1]. Συγκεκριμένα, ανάλογα με το βαθμό επιβάρυνσης κόστους από την εν λόγω αναβάθμιση, τα περιθώρια κέρδους εν πολλοίς δέχτηκαν ευεργετική επίδραση το 2022 (αγγίζοντας άνοδο μέχρι και 3 ποσοστιαίων μονάδων έναντι του 2019). Ως συνέπεια, η λειτουργική κερδοφορία των ελληνικών ξενοδοχείων το 2022 εκτιμάται ότι ενισχύθηκε κατά μέσο όρο σε ένα εύρος της τάξης του 20-35% σε σχέση με το 2019.

► Με την δραστηριότητα να επιστρέφει ουσιαστικά σε επίπεδα 2019, η πληρότητα των ξενοδοχείων επέστρεψε κοντά στο 40% για τη φθινοπωρινή περίοδο.

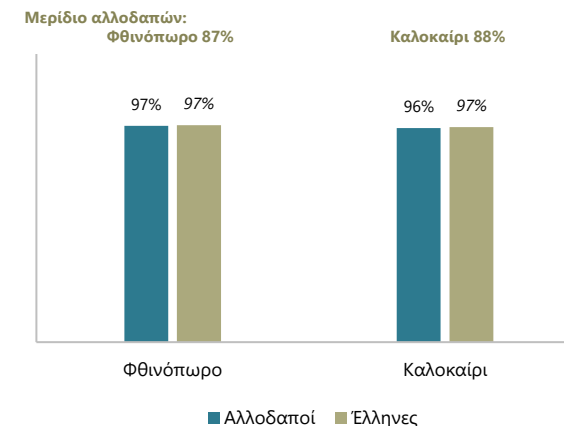
Πωλήσεις ξενοδοχείων

ποσοστό αναπλήρωσης 12μήνου έναντι 2019

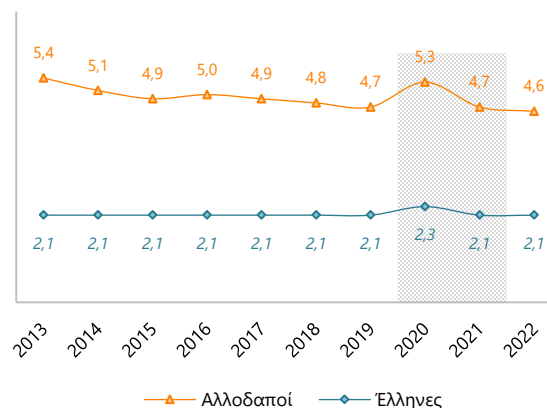
Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχεία 2022

ποσοστό αναπλήρωσης έναντι 2019

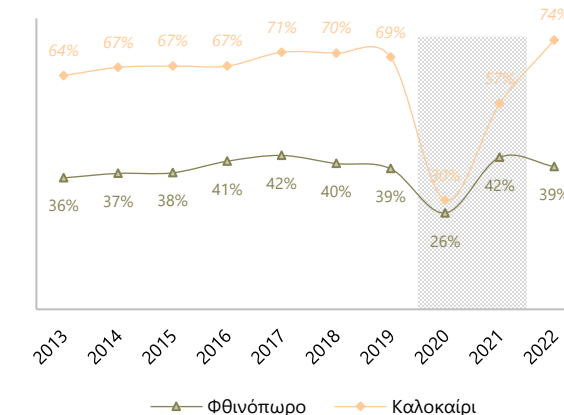
Διανυκτερεύσεις ανά άφιξη

σε ημέρες για την φθινοπωρινή περίοδο

Πληρότητα ξενοδοχείων

ως ποσοστό των διαθέσιμων κλινών

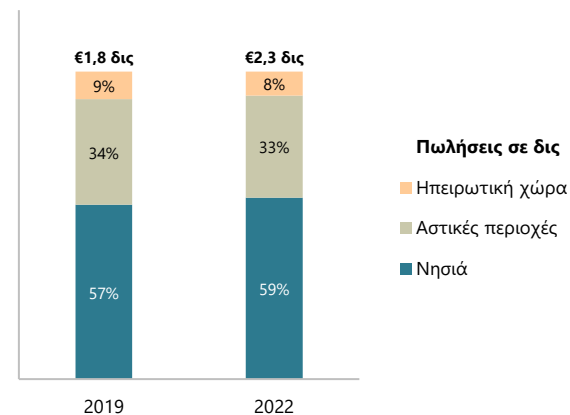

[1] Βάσει έρευνας της ΕΤΕ σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, άνω του 90% των ελληνικών ξενοδοχείων δήλωσε ότι είχε το περιθώριο για (τουλάχιστον μερική) απορρόφηση των πληθωριστικών πιέσεων κόστους.
Πηγές: Eurostat, El.Stat. – Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

- ▶ Εστιάζοντας στις επιδόσεις ανά περιφέρεια, η κυριαρχία των νησιών παρέμεινε αδιαμφισβήτητη κατά τη φθινοπωρινή περίοδο 2022, με αύξηση των ξενοδοχειακών τους πωλήσεων κατά 13% έναντι του 2019 (σε σταθερές τιμές). Ως κινητήριοι άξονες της ανόδου ξεχώρισαν το Νότιο Αιγαίο και η Κρήτη με διψήφιους ρυθμούς αύξησης πωλήσεων των ξενοδοχείων (σε σταθερές τιμές έναντι 2019), ενώ περιφερειακά αεροδρόμια όπως της Σαντορίνης και της Κρήτης ξεχώρισαν με τη δυναμική τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- ▶ Οι αστικές περιοχές^[1] το φθινόπωρο 2022 ξεπέρασαν τις πωλήσεις του 2019 (+5%) με αιχμή του δόρατος την Θεσσαλονίκη, η οποία επίσης ξεχώρισε σε κίνηση κρουαζιέρας (σχεδόν 8πλάσιοι επιβάτες έναντι του 2019).
- ▶ Οι λοιποί ηπειρωτικοί προορισμοί – κυρίως η Θράκη και η Θεσσαλία – είχαν ασθενέστερες επιδόσεις ξενοδοχειακών πωλήσεων κατά τη φθινοπωρινή περίοδο 2022 (-6% έναντι 2019), με την επίδοση αυτή να μπορεί να αποδοθεί σε κάποιον βαθμό στην αναιμική ανάκαμψη των οδικών αφίξεων.

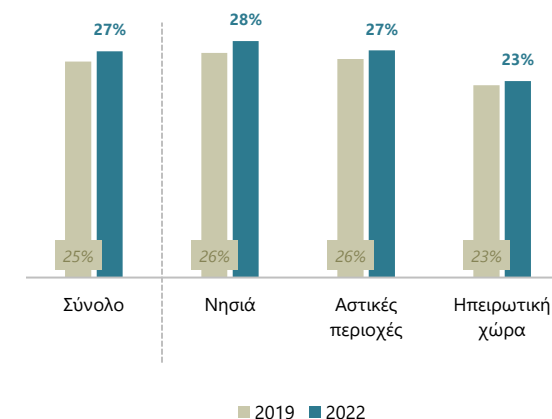
Πωλήσεις ξενοδοχείων ανά περιοχή

δομή της φθινοπωρινής περιόδου

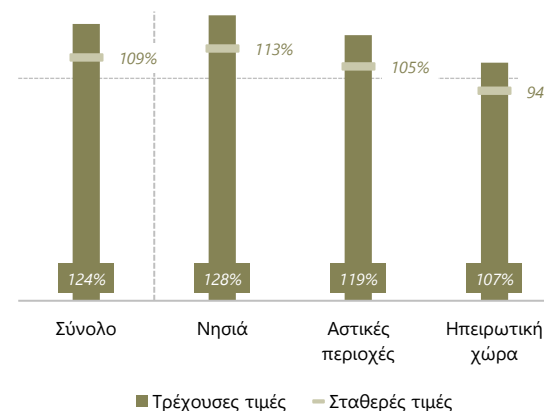
Εποχικότητα πωλήσεων

μερίδιο πωλήσεων της φθινοπωρινής περιόδου στο 12μηνο

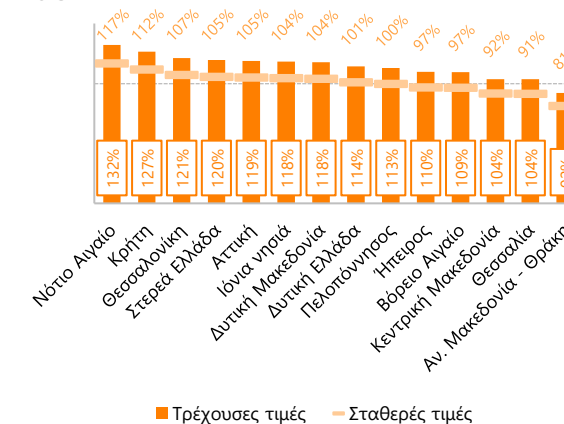
Πωλήσεις 2022 ανά περιοχή

ποσοστό αναπλήρωσης της φθινοπωρινής περιόδου έναντι 2019

Πωλήσεις 2022 ανά περιφέρεια^[2]

ποσοστό αναπλήρωσης της φθινοπωρινής περιόδου έναντι 2019

[1] Ως αστικές περιοχές έχουν ορισθεί οι νομοί Αττικής και Θεσσαλονίκης

[2] Η περιφέρεια Κεντρική Μακεδονίας για τους σκοπούς παρουσίασης αυτής της μελέτης δεν συμπεριλαμβάνει τον νομό Θεσσαλονίκης

Πηγές: El.Stat. – Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

▶ Η επίδοση των ελληνικών ξενοδοχείων στην εξεταζόμενη περίοδο αποδείχθηκε αρκετά δυναμική ώστε να βελτιώσει τη θέση τους έναντι λοιπών μεσογειακών προορισμών^[1]. Ειδικότερα, το φθινόπωρο του 2022 απορρόφησαν το 18,5% των διανυκτερεύσεων εξωτερικού σε μεσογειακές χώρες (έναντι 17,5% το φθινόπωρο του 2019), συνεχίζοντας έτσι την ανοδική δυναμική της καλοκαιρινής περιόδου. Το προβάδισμα αυτό αποτυπώθηκε:

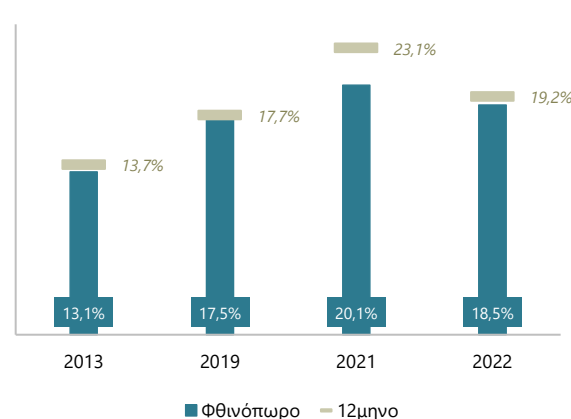
- στην ισχυρότερη ανάκαμψη της αεροπορικής κίνησης, με την Ελλάδα να βρίσκεται σε επίπεδα ανώτερα κατά 4% του 2019 (έναντι -5% στη Μεσόγειο).
- στην υψηλή δυναμική των κρατήσεων δωματίων από μεμονωμένους τουρίστες την περίοδο Σεπτ.-Οκτ. 2022., οι οποίες για την Ελλάδα ξεπέρασαν κατά 52% εκείνες του 2019 (έναντι +4% στη Μεσόγειο).

▶ Συνεπώς, σε όλη τη διάρκεια του 2022, η Ελλάδα διατηρεί την πρώτη θέση στη Μεσόγειο όσον αφορά την επαναφορά μετά την πανδημία:

- Οι τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα για το σύνολο έτους έφτασαν το 89% του 2019, έναντι 82% στη Μεσόγειο (ενώ ακόμα υψηλότερη υστέρηση σημειώνεται σε λοιπούς ευρωπαϊκούς και μη προορισμούς).
- Οι πωλήσεις ανά διανυκτέρευση στην Ελλάδα είναι της τάξης του 25% υψηλότερα του 2019, έναντι 18% στη Μεσόγειο (με παρόμοιες στις δύο περιοχές πληθωριστικές πιέσεις της τάξης του 10%).

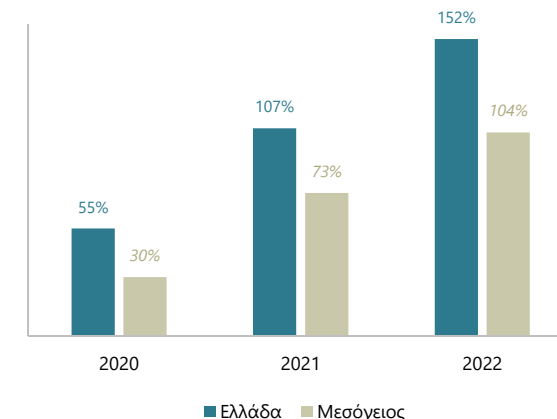
Μερίδιο στις διανυκτερεύσεις Μεσογείου

ποσοστό επί των διανυκτερεύσεων των αλλοδαπών

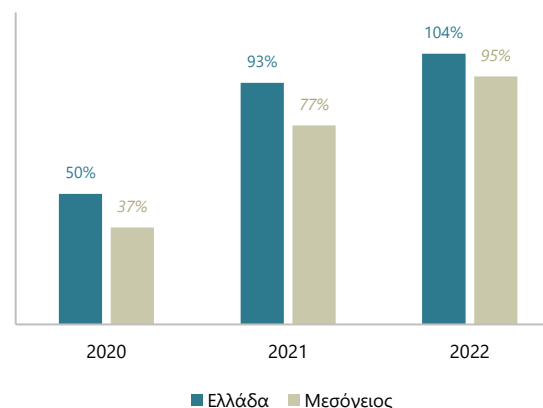
Κρατήσεις^[2] δωματίων από τουρίστες

ποσοστό αναπλήρωσης της περιόδου Σεπτ.-Οκτ. έναντι 2019

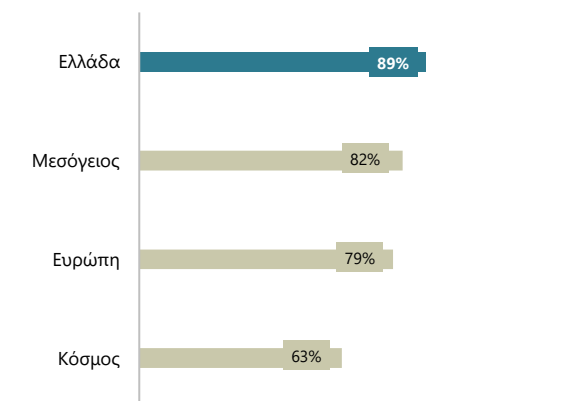
Αεροπορική κίνηση

ποσοστό αναπλήρωσης του φθινοπώρου έναντι 2019

Τουριστικές αφίξεις

ποσοστό αναπλήρωσης του έτους 2022 έναντι του 2019

[1] Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Κροατία, Κύπρος

[2] Κρατήσεις που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα αναφοράς για μελλοντικά ταξίδια

Πηγές: Eurostat, Sojern, UNWTO, Eurocontrol – Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

► Ενθαρρυντικά εμφανίζονται τα πρώτα στοιχεία όσον αφορά την τάση του τουρισμού για το 2023, με την Ελλάδα να ευνοείται από την παράλληλη επίδραση δύο δυνάμεων:

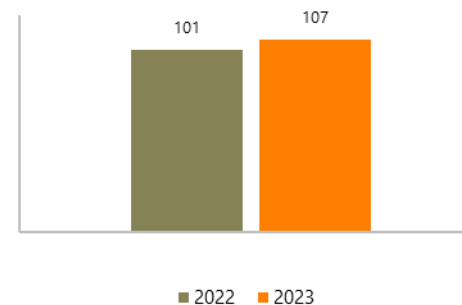
- Με τη σταδιακή βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης στην Ευρώπη, η διάθεση για ταξίδια φαίνεται να είναι από τις πρώτες ανακάμπουσες δαπάνες (με 16% περισσότερους Ευρωπαίους να σχεδιάζουν ταξίδια φέτος σε σχέση με το 2022). Παράλληλα, αυτή η τάση για "revenge travel" μετά την πανδημία φαίνεται να κυριαρχεί και στις αγορές εκτός Ευρώπης^[1] (με τη διάθεση για ευρωπαϊκά ταξίδια 6% υψηλότερη του 2022).
- Υψηλό τουριστικό ενδιαφέρον προσελκύει η Ελλάδα, συγκεντρώνοντας την προτίμηση του 5,8% των Ευρωπαίων για το 2023 (έναντι 4,4% για το 2022) για το επόμενο ταξίδι τους στην Ευρώπη^[4]. Παράλληλα, το ενδιαφέρον αυτή τη στιγμή για κρατήσεις μεμονωμένων τουριστών στη χώρα μας είναι 70% υψηλότερα έναντι του 2022 – σημάδι θετικό τόσο για έγκαιρη έναρξη όσο και για μια συνολικά δυνατή χρονιά. Επιπλέον, η αύξηση της τάξης του 11% στις προγραμματισμένες αεροπορικές θέσεις το Μάρτιο αποτελεί σηματοωρό επιμήκυνσης τουριστικής περιόδου. Αντίστοιχα θετικές ενδείξεις παρατηρούνται σε κρατήσεις AirBnB, κρουαζιέρας και μεγάλων τουριστικών πρακτορείων του εξωτερικού.

► Από την άλλη πλευρά, το 2023 παραμένει ένα έτος προκλήσεων

- τόσο στην πλευρά της ζήτησης, καθώς αβέβαιη παραμένει η διάρκεια και η ένταση της γεωπολιτικής ανασφάλειας,
- όσο και στην πλευρά της προσφοράς, με τα ελληνικά ξενοδοχεία να καλούνται να ανταπεξέλθουν σε αυξημένο ενεργειακό κόστος και ελλείψεις εργατικού δυναμικού.
- Παράλληλα, αλλαγές αναμένονται και στο πεδίο του ανταγωνισμού, καθώς η ένταξη της Κροατίας στη ζώνη του Σένγκεν, αναμένεται να διευκολύνει την προσέλκυση ευρωπαίων τουριστών (ενισχύοντας ενδεχομένως τη θέση της στη μεσογειακή αγορά).

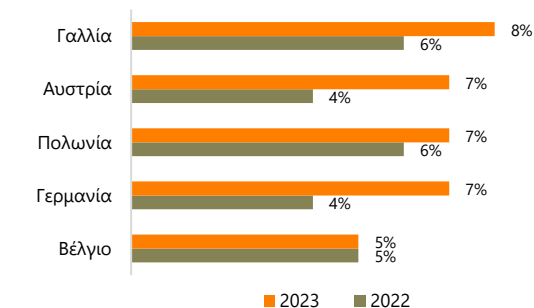
Διάθεση για ταξίδια στην Ευρώπη από τρίτες χώρες^[1]

Δείκτης με έτος βάσης το 2015

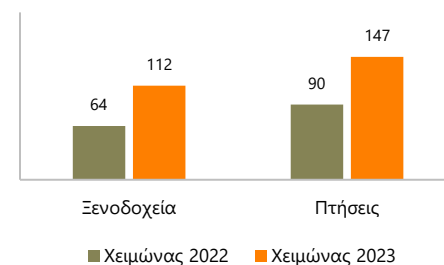
Διάθεση Ευρωπαίων για ταξίδια στην Ελλάδα το επόμενο εξάμηνο^[2]

Ποσοστό απαντήσεων

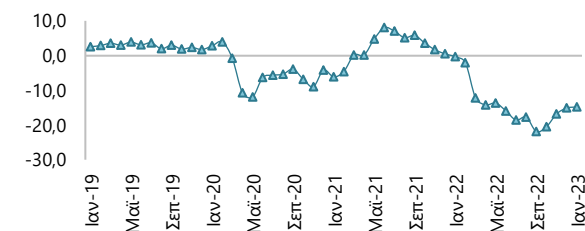
Αναζητήσεις ξενοδοχείων & πτήσεων στην Ελλάδα

Δείκτης με έτος βάσης το Χειμώνα 2020 (Δεκ2019-Φεβρ2020)

Δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης σε βασικές χώρες προέλευσης^[3]

ως απόσταση από τον μακροπρόθεσμο σταθμισμένο μέσο όρο των χωρών προέλευσης

[1] Χώρες που συμμετείχαν στην έρευνα: Βραζιλία, ΗΠΑ, Κίνα, Ιαπωνία

[2] Χώρες που η Ελλάδα ταξινομείται στους 5 Κορυφαίους ευρωπαϊκούς προορισμούς

[3] Απόσταση από τον μακροπρόθεσμο μέσο όρο βάσει ισοζυγίου απαντήσεων για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού. Μέσος όρος χωρών Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ισπανία, Ηνωμένο Βασίλειο και Ολλανδία.

[4] European Travel Commission, Monitoring sentiment for Domestic and Intra European Travel

Πηγές: ΤΤΕ, ΥΠΑ, Sojern, ETC, European Commission – Επεξεργασία & εκτιμήσεις: Εθνική Τράπεζα

Η παρούσα έκθεση καταρτίστηκε από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία εποπτεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, και προορίζεται αποκλειστικά ως απλή αναφορά για την ενημέρωση έμπειρων και ειδικευμένων επενδυτών, οι οποίοι αναμένεται και θεωρούνται απολύτως ικανοί να λαμβάνουν επενδυτικές αποφάσεις χωρίς να βασίζονται στο περιεχόμενο της έκθεσης, δηλαδή μόνον εφόσον πραγματοποιήσουν ίδια ανεξάρτητη έρευνα σε πηγές της επιλογής τους. Η παρούσα έκθεση δεν συνιστά επενδυτική έρευνα ούτε σύσταση για έρευνα, και ως τέτοια δεν καταρτίστηκε βάσει νομικών απαιτήσεων με σκοπό τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της επενδυτικής έρευνας. Οι πληροφορίες που περιέχονται στην παρούσα έκθεση δεν συνιστούν παροχή επενδυτικών συμβουλών και σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ή να θεωρηθούν σαν πρόταση ή προτροπή για αγορές ή πωλήσεις ή προώθηση προσφοράς ή προτροπής για αγορές ή πωλήσεις ή για συμμετοχή σε σύμβαση αναφορικά με κάθε χρεόγραφο, προϊόν, υπηρεσία ή επένδυση. Οι πληροφορίες ή οι απόψεις που περιέχονται στην παρούσα έκθεση δεν επαρκούν για να στηρίξουν μια επενδυτική απόφαση – και δεν συνιστούν δήλωση ή εγγύηση όσον αφορά τις μελλοντικές επιδόσεις οποιουδήποτε χρηματοπιστωτικού μέσου, πίστωσης, συναλλαγματικής ισοτιμίας ή άλλου μέτρου της αγοράς ή της οικονομίας. Οι επιδόσεις που έχουν σημειωθεί στο παρελθόν δεν αποτελούν αξιόπιστη ένδειξη μελλοντικών επιδόσεων. Δηλώνεται δεόντως ότι τα επενδυτικά προϊόντα ενέχουν επενδυτικούς κινδύνους, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται ο κίνδυνος απώλειας μέρους ή του συνόλου του επενδύμενου κεφαλαίου. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και/ή τα συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα δεν φέρουν καμία απολύτως ευθύνη για τυχόν συνέπειες (συμπεριλαμβανομένης, ενδεικτικά, της άμεσης, έμμεσης ή επακόλουθης ζημίας, της απώλειας κέρδους, και άλλων απωλειών) που προκύπτουν από τυχόν εξάρτηση ή χρήση της παρούσας έκθεσης, και δεν αναλαμβάνουν καμία νομική υποχρέωση έναντι επενδυτή που θα λάβει άμεσα ή έμμεσα την παρούσα έκθεση. Η τελική επενδυτική απόφαση πρέπει να λαμβάνεται από τον επενδυτή, και την ευθύνη για την επένδυση πρέπει να αναλάβει ο επενδυτής.

Όποια στοιχεία έχουν χρησιμοποιηθεί στην παρούσα έκθεση, έχουν ληφθεί από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες, αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από ανεξάρτητο φορέα. Λόγω της πιθανότητας λάθους εκ μέρους αυτών των πηγών, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος δεν εγγυάται για την ακρίβεια, τον επίκαιρο χαρακτήρα ή τη χρησιμότητα οποιασδήποτε πληροφορίας. Οι πληροφορίες και οι απόψεις που περιέχονται στην παρούσα έκθεση υπόκεινται σε μεταβολές χωρίς προειδοποίηση, και δεν υφίσταται υποχρέωση επικαιροποίησης των πληροφοριών και των απόψεων που περιέχονται στην παρούσα έκθεση. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, οι συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, οι εκπρόσωποι της, τα στελέχη της και/ή το προσωπικό της ή άλλα πρόσωπα που σχετίζονται με αυτήν, δεν αναλαμβάνουν καμία ευθύνη ή υποχρέωση σε σχέση με την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκθεση, ή για οποιαδήποτε ζημία, εν γένει, που απορρέει από τυχόν χρήση της παρούσας έκθεσης, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών αποφάσεων που βασίστηκαν στην παρούσα έκθεση. Η παρούσα έκθεση δεν υποτίθεται ότι περιέχει όλες τις πληροφορίες που μπορεί να χρειάζεται ένας υποψήφιος επενδυτής. Οι αποδέκτες της παρούσας έκθεσης θα πρέπει να αξιολογούν σε ανεξάρτητη βάση τις ειδικές πληροφορίες και απόψεις που περιέχονται σε αυτήν, και να ζητούν τις συμβουλές των επαγγελματιών και οικονομικών συμβούλων της επιλογής τους σε σχέση με οποιοδήποτε επενδυτικό, οικονομικό, νομικό, επιχειρηματικό, φορολογικό, λογιστικό ή κανονιστικό ζήτημα, πριν προβούν σε οποιαδήποτε επένδυση ή πριν πραγματοποιήσουν οποιαδήποτε συναλλαγή σχετικά με πληροφορίες και απόψεις που πραγματεύεται η παρούσα έκθεση.

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. συνέταξε και δημοσίευσε την παρούσα έκθεση απολύτως ανεξάρτητα από οποιαδήποτε συνδεδεμένη με αυτήν εταιρεία και, ως εκ τούτου, όλες οι δεσμεύσεις, απόψεις, προβλέψεις, αξιολογήσεις ή ενδεικτικές τιμές που διατυπώνονται στις εν λόγω εκθέσεις μπορεί να διαφέρουν ουσιαστικά από τυχόν παρόμοιες εκθέσεις οι οποίες εκδίδονται από συνδεδεμένες εταιρείες, και μπορεί να βασίζονται σε διαφορετικές πηγές και μεθοδολογίες. Η παρούσα έκθεση δεν απευθύνεται σε, ούτε προορίζεται για, διανομή προς χρήση από πρόσωπα ή οντότητες που είναι πολίτες ή κάτοικοι ή έχουν έδρα σε οποιαδήποτε τοποθεσία, κράτος, χώρα ή άλλη δικαιοδοσία στην οποία η εν λόγω διανομή, δημοσίευση, διάθεση ή χρήση αντίκειται προς τους σχετικούς νόμους, κανονισμούς ή κανόνες. Η παρούσα έκθεση προστατεύεται από τους νόμους περί πνευματικής ιδιοκτησίας και δεν επιτρέπεται η τροποποίηση, αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση ή μεταβίβασή της, είτε άμεση είτε έμμεση, σε οποιοδήποτε τρίτο μέρος, εν όλω ή εν μέρει, χωρίς προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος. Όλες οι απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση εκφράζονται με ακρίβεια τις προσωπικές απόψεις του συντάκτη αποκλειστικά, όσον αφορά καθένα και όλα τα θέματα που καλύπτονται. Περαιτέρω, βεβαιώνεται ότι κανένα μέρος της αποζημίωσης του συντάκτη της έκθεσης δεν είχε, ούτε έχει, ούτε θα έχει άμεση ή έμμεση σχέση με τις συγκεκριμένες θέσεις ή τις απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση.

ΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

με τη ματιά της Εθνικής Τράπεζας

Βουμβάκη Τζέση
Deputy Chief Economist
fvoumv@nbg.gr

Κουτούζου Αθανασία
Head of Entrepreneurship & Business Analysis
koutouzou.ath@nbg.gr

Σακκάς Κ. Γεώργιος
Economist
sakkas.georgios@nbg.gr

Κωνσταντοπούλου Νίκη
Economist
konstantopoulou.niki@nbg.gr

Γιούρας Θεόδωρος
Economist
giouras.theo@nbg.gr

Μιχαηλίδης Μάριος
Data Analyst
michailidis.marios@nbg.gr

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

1^ο τρίμηνο 2023

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης